

APROB,
Avocatul Poporului,

Renate Weber

RAPORT

**privind vizita efectuată la Penitenciarul Mărgineni
la data de 04 iunie 2020**

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei efectuate la Penitenciarul Mărgineni, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea vizitei**
- 2. Constatările rezultate din vizita efectuată**
- 3. Recomandări**

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Potrivit art. 2 alin. (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, instituția Avocatul Poporului prin Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție, îndeplinește atribuțiile specifice de *Mecanism național de prevenire a torturii în locurile de detenție* (abreviat, MNP), în sensul Protocolului opțional, adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984, ratificat prin Legea nr. 109/2009 (denumit în continuare OPCAT, de la acronimul din limba engleză pentru Optional Protocol to the Convention against Torture).

Scopul MNP, conform dispozițiilor art. 19 raportat la art. 4 din OPCAT, coroborate cu prevederile art. 2 alin. (2), art. 35 lit. (a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, **este acela de a monitoriza în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor aflate în locuri de detenție în vederea consolidării protecției acestora împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante**, prin vizitarea, anunțată sau inopinată, a locurilor de detenție.

În aplicarea mandatului său proactiv, potrivit dispozițiilor OPCAT și ale Legii nr. 35/1997, republicată, menționate anterior, la data de **04 iunie 2020**, MNP a efectuat o vizită anunțată la **Penitenciarul Mărgineni** (prescurtat, PNT Mărgineni), având ca obiective consolidarea protecției persoanelor aflate în locuri de detenție împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, verificarea măsurilor luate de unitatea vizitată pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei COVID-19, precum și alte aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție.

Echipa de vizită a fost pluridisciplinară, fiind compusă din reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului, consilieri MNP, respectiv [redacted] - jurist, [redacted] - medic, [redacted] - asistent social și [redacted] - jurist, precum și un reprezentant al Organizației Neguvernamentale "Asociația Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului - (AEPADO)" - [redacted].

Având în vedere condițiile speciale impuse de **starea de alertă**, instituită prin Hotărârea Guvernului nr. 394/2020 privind declararea stării de alertă și măsurile care se aplică pe durata acesteia pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19 și în scopul desfășurării vizitei în cele mai bune condiții, se cuvine a sublinia că:

* *anterior* efectuării vizitei, membrii echipei de vizitare au participat la o instruire în care s-au prelucrat următoarele materiale: Evaluare de risc și Plan de prevenire și protecție COVID-19, Procedura SSM pentru eliminarea/diminuarea riscului de infectare cu noul coronavirus COVID-19, Legea nr. 319/2006 a securității și sănătății în muncă, Măsuri de electrosecuritate, Legea nr. 307/2006 privind apărarea împotriva incendiilor, Ordinul nr. 3577/2020 privind măsurile pentru prevenirea contaminării cu noul coronavirus SARS-CoV-2 și pentru asigurarea desfășurării activității la locul de muncă în condiții de securitate și sănătate în muncă, pe perioada stării de alertă, Instrucțiuni proprii de securitate și sănătate în muncă specifice activității desfășurate, Măsuri de traseu.

* tot *anterior vizitei*, pentru a reduce riscul îmbolnăvirii cu COVID-19, au fost solicitate unității penitenciare unele informații, ce au putut fi analizate din timp de către membrii MNP și, în acest fel, durata vizitei a fost redusă;

* la intrarea în penitenciar s-a efectuat triajul epidemiologic, prin verificarea simptomatologiei clinice preponderent respiratorie (tuse frecventă, strănut frecvent, stare generală modificată, rinoree etc.) a membrilor echipei de vizitare, a fost măsurată temperatura corporală a membrilor echipei de vizitare (toate persoanele având o temperatură situată sub 37,3° C), fiind completate în acest sens, de către membrii MNP, niște chestionare ce vizau aspectele menționate anterior, precum și aspecte cu privire la existența posibilității intrării în contact cu persoane suspecte sau care au fost infectate cu noul coronavirus;

* vizita a fost efectuată numai în spațiile din interiorul Penitenciarului Mărgineni care prezentau risc scăzut de infectare cu coronavirus SARS-CoV-2 (birourile administrative, sectorul vizite);

* interviurile cu persoanele private de libertate, alese aleatoriu de către membrii MNP, au fost realizate la sectorul de vizită, cu dispozitiv de separare, fiind respectate atât confidențialitatea, cât și măsurile de siguranță și măsurile sanitare;

* la data vizitei, în vederea obținerii cât mai multor informații, au fost distribuite **chestionare** întocmite de MNP, atât persoanelor private de libertate, cât și personalului angajat al penitenciarului, aspect ce urmează a fi detaliat în cuprinsul prezentului raport. Chestionarul destinat persoanelor private de libertate viza situația, condițiile de detenție curente și asistența asigurată acestora (juridică, medicală, psihosocială etc.), iar chestionarul destinat personalului angajat al penitenciarului se referea la situația din unitățile respective (spre exemplu: ce măsuri au fost adoptate pentru prevenirea îmbolnăvirii și răspândirii infecției cu COVID-19 în rândul personalului și a persoanelor private de libertate, cum au fost implementate recomandările transmise pe perioada stării de urgență, respectiv a stării de alertă, dificultăți întâmpinate etc.).

1¹. Cooperarea conducerii Penitenciarului Mărgineni cu membrii echipei MNP

Conducerea unității vizitate, respectiv directorul penitenciarului - comisar șef de poliție penitenciară, [REDACTAT], directorul adjunct Educație și Asistență Psihosocială - comisar șef de poliție penitenciară, [REDACTAT], medicul șef - comisar șef de poliție penitenciară, [REDACTAT], precum și alte persoane desemnate de conducerea unității penitenciare au cooperat cu membrii echipei MNP, oferindu-le informații în cadrul discuțiilor prealabile purtate, punându-le la dispoziție documentele solicitate și facilitându-le întreveneri cu persoanele custodiate, în condiții de confidențialitate și cu respectarea măsurilor de siguranță și a măsurilor sanitare.

2. Concluziile MNP după efectuarea vizitei și întrevenerile avute cu persoanele custodiate de Penitenciarul de Mărgineni

Penitenciarul Mărgineni este profilat pe deținerea în custodie a persoanelor care execută sancțiuni privative de libertate în regimurile de maximă siguranță și închis. Unitatea are în custodie persoane arestate preventiv și condamnate definitiv la pedepse privative de libertate, de regulă mai mari de 10 ani.

La data vizitei, unitatea penitenciară custodia un număr de **599 de persoane private de libertate**, cazate în sectorul de deținere (format din trei pavilioane care cuprindeau un număr de șapte secții de deținere), care avea o **capacitate legală de cazare de 482 locuri**, gradul de ocupare fiind de 124% (*unitatea vizitată se confrunta cu fenomenul supraaglomerării*).

Referitor la acest aspect (supraaglomerarea), conducerea unității penitenciare a precizat că au fost formulate propuneri de transfer pentru persoanele private de libertate care nu aveau domiciliul în județele Dâmbovița, Prahova, Vâlcea și Argeș. Totodată, conducerea unității vizitate a menționat că, ulterior, având în vedere necesitatea echilibrării efectivelor de deținuți, ținând seama și de diferențele mari ale indicelui de ocupare între locurile de deținere, precum și de dificultățile cu privire la asigurarea drepturilor conform regimului de executare, Administrația Națională a Penitenciarelor (A.N.P.) a luat măsuri de transferare a persoanelor private de libertate între unitățile subordonate, în funcție de capacitatea de cazare, măsurile fiind implementate pentru îmbunătățirea infrastructurii penitenciare și de echilibrare a efectivelor de deținuți, la nivel sistematic, ca parte a demersurilor necesare pentru soluționarea problemei supraaglomerării carcerale, fiind transferate 60 de persoane, clasificate în regim de maximă siguranță și închis.

Din analizarea documentelor puse la dispoziția echipei de vizită de către conducerea Penitenciarului Mărgineni au reieșit următoarele:

- referitor la personalul angajat, structura de personal prevedea 417 funcții. La momentul vizitei 308 posturi erau ocupate, iar **109 posturi erau vacante**;

- în intervalul 01 februarie – 31 mai 2020 au fost depuse în penitenciar 108 persoane (în februarie 27 de persoane, în martie 43 de persoane, în aprilie 18 persoane și mai 20 de persoane);
- persoanele cu vârsta **peste 60 de ani** reprezenta un procent de 2,85 % din populația custodiată (**17 persoane**); ca măsură de reducere a vulnerabilităților asociate vârstei, la nivelul unității a fost luată măsura înființării unei camere de deținere unde să fie cazate aceste persoane, respectiv camera E6.63. La data vizitei erau cazate în această cameră șase persoane cu vârsta peste 65 de ani;
- de asemenea, a fost amenajată o cameră de infirmerie cu o capacitate de 10 locuri, cu sprijinul Fundației "Pater Noster", destinată persoanelor private de libertate cu afecțiuni cronice, respectiv camera de infirmerie E5.53. La momentul efectuării vizitei, erau cazate nouă persoane, asigurându-se astfel condiții optime în raport cu starea de sănătate a fiecărei persoane în parte;
- urmare a Deciziei Directorului General al A.N.P. nr. 360/2020 privind profilarea locurilor de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, începând cu data de 06.04.2020, unitatea vizitată custodia și **persoane** private de libertate **vulnerabile** din punct de vedere medico-social (HIV-SIDA), clasificate în regim închis, acestea fiind transferate din Penitenciarul-Spital București-Jilava, la data vizitei, erau 55 de astfel de persoane vulnerabile. Acest aspect urmează a fi detaliat la secțiunea "Asistența Socială" din cuprinsul prezentului raport.

Măsuri luate de unitatea vizitată pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei COVID-19

Ținând cont de contextul epidemiologic actual generat de coronavirus SARS-CoV-2, pentru a diminua riscul de îmbolnăvire atât în rândul deținuților, cât și al personalului angajat, la nivelul Penitenciarului Mărgineni au fost implementate dispozițiile și reglementările privind organizarea activităților specifice în acest context, transmise în mod sistematic de către A.N.P., prin elaborarea unor planuri de măsuri adaptate la specificul acesteia, odată cu instaurarea stării de urgență, prelungirii acesteia și respectiv cu instaurarea stării de alertă în România.

Planul de măsuri întocmit (Y/31721/11.03.2020) cu privire la modalitatea de prevenție, transmitere și măsuri epidemiologice pentru prevenirea îmbolnăvirii și răspândirii infecției COVID 19 a fost adus la cunoștința întregului personal angajat, prin Notă informativă. În plus, personalul a fost instruit și informat permanent cu privire la măsurile preventive și de combatere a noului coronavirus (prelucrare informații pe cale ierarhică, mesaje poștă electronică, mesaje telefonie mobilă). Personalul unității a beneficiat de materiale de protecție constând în măști și mănuși de protecție, de unică folosință (distribuite zilnic), halat de protecție (pentru personalul care efectua supravegherea deținuților), săpunuri și/ sau substanțe igienizante și alte materiale de protecție în cazuri speciale, conform planurilor de măsuri anterior menționate.

Toate aspectele expuse anterior se coroborează și cu discuțiile purtate la față locului de către echipa de vizită cu personalul unității, dar și cu observațiile directe ale membrilor MNP, care au reținut că personalul unității vizitate avea echipament de protecție (mască și mănuși de protecție de unică folosință), că erau dispensere (dozatoare) cu dezinfectant amplasate la intrarea în penitenciar, în birouri și pe holuri.

În plus, din analizarea răspunsurilor la *chestionarele* aplicate personalului angajat al unității penitenciare a reieșit că **unitatea a luat toate măsurile pentru protejarea personalului**, cei mai mulți dintre respondenți indicând ce măsuri au fost luate în acest sens. Spre exemplu:: triajul epidemiologic efectuat la sosirea și la plecarea din unitate; asigurarea de măști și mănuși de protecție, de unică folosință și obligativitatea purtării acestora; asigurarea dezinfectantului pentru mâini (atât Gel dezinfectant, cât și dozatoare cu dezinfectant); organizarea activității în 2 ture, cu program decalat de începere și terminare a zilei de lucru; spațiile administrative și spațiile de deținere igienizate și dezinfectate zilnic; informare și instruire cu privire la măsurile preventive și de combatere a pandemiei. *Însă, au fost și câțiva respondenți care au menționat că mănușile de*

unică folosință au fost insuficiente ca număr ("pentru situații neprevăzute"), fără a detalia, însă, câte perechi de mănuși ar fi fost suficiente din punctul de vedere al acestora și fără a exemplifica concret în ce anume puteau consta situațiile neprevăzute. Alți respondenți și-au exprimat îngrijorarea cu privire la posibila infectare cu COVID-19 la locul de muncă, motivat de "necunoașterea gradului de transmitere".

Totodată, prin decizia directorului Penitenciarului Mărgineni a fost actualizat Regulamentul de Ordine Interioară (R.O.I.) pentru implementarea măsurilor de prevenire a infectării cu virusul SARS-CoV-2, decizia fiind comunicată personalului penitenciarului și persoanelor private de libertate, pentru respectare și punere în practică. Decizia viza Capitolul IV din R.O.I. - *Obligațiile și interdicțiile deținuților*, fiind introduse dispoziții, cum ar fi:

* obligația de a purta mască de protecție/vizieră facială puse la dispoziție de administrația penitenciarului de la ieșirea din camera de deținere până la locul de destinație și retur;

* obligația de a nu înstrăina masca/viziera facială altei persoane private de libertate, precum și de a întreține și dezinfecta în mod corespunzător viziera facială;

* obligația de a respecta distanța socială pe timpul derulării activităților în penitenciar (cel puțin 1,5 m față de personalul penitenciarului, față de alte persoane din afara penitenciarului și față de alți deținuți);

* obligația să anunțe, de îndată, personalul penitenciarului atunci când prezintă modificări ale stării de sănătate (tuse, frisoane, temperatură, greutate în respirație) etc.

De asemenea, în rândul persoanele private de libertate a fost inițiată o *campanie de informare* cu privire la situațiile de risc la care se pot expune, simptomele îmbolnăvirii, înțelegerea necesității interzicerii/limitării anumitor activități atât în interiorul, cât și în exteriorul locului de deținere, precum și a importanței aplicării și respectării unor măsuri stricte de igienă individuală și colectivă.

Persoanele private de libertate au primit, în lunile aprilie și mai 2020, articole de igienă individuală în *cantitatea maximă* prevăzută de Ordinul ministrului justiției nr. 3848/C/2016 pentru aprobarea Normelor privind articolele de curățenie și igienă individuală și colectivă asigurate de către administrația locului de deținere - art.3 alin. (3). Totodată, conducerea unității penitenciare a distribuit persoanelor private de libertate un număr de *4166 măști de protecție*. La data vizitei, membrii MNP au observat că persoanele private de libertate purtau măști de protecție.

Din analizarea răspunsurilor la *chestionarele* aplicate persoanelor private de libertate - secțiunea "Asistență juridică" - a reieșit că, în general, **unitatea penitenciară asigura asistența juridică persoanelor private de libertate**, majoritatea respondenților precizând, spre exemplu, că:

- majoritatea respondenților au răspuns că nu le-au fost încălcate drepturile fundamentale în ultimele două luni (aprilie și mai 2020), dar **au fost și câțiva respondenți care au menționat, generic, că le-au fost încălcate drepturile fundamentale, fără a menționa, însă, ce drepturi anume le-au fost încălcate;**
- în ceea ce privește asigurarea exercitării dreptului la asistență juridică, majoritatea deținuților au precizat că, la cerere, au putut lua legătura cu avocatul ori de câte ori au avut nevoie. Au fost și câteva persoane care nu au răspuns la această întrebare;
- cele mai multe dintre persoanele private de libertate au precizat că nu au fost supuse la rele tratamente (violență fizică, amenințări) de către personalul unității penitenciare. Însă, **au fost și câteva persoane care au precizat că "dacă cer respectarea drepturilor sunt amenințate cu rapoarte de incident, sancțiuni sau mutări în alte penitenciare";**
- la intrarea în penitenciar, au fost informați despre regulile și procedurile interne. *Însă, au fost și câțiva deținuți care au menționat că nu au fost informați;*
- au fost informați despre regulile și procedurile speciale pentru prevenirea și combaterea epidemiei (COVID-19), dar au fost și *câteva persoane private de libertate care au menționat că nu au fost informate;*

- majoritatea respondenților au considerat că au fost luate măsuri de protecție sanitară pentru persoanele private de libertate de către unitatea penitenciară vizitată, indicând în acest sens, spre exemplificare, următoarele: le-au fost distribuite măști de protecție, de unică folosință; s-a impus obligativitatea purtării acestora la ieșirea din camera de deținere până la locul de destinație și retur; igienizarea și dezinfectarea zilnică a camerelor de deținere (clorul a fost cel mai des material indicat); informare (verbală și scrisă) despre măsurile de prevenire și combatere a pandemiei COVID-19; distanțare socială pe timpul derulării activităților în penitenciar (cel puțin 1,5 m față de personalul penitenciarului, față de alte persoane din afara penitenciarului și față de alți deținuți) etc.;
- de asemenea, cei mai mulți respondenți au precizat că la solicitările/plângerile formulate au primit răspuns, cei mai mulți dintre ei declarând că au fost mulțumiți de răspunsul primit, iar câțiva dintre aceștia fie nu au răspuns, fie au precizat că nu a fost cazul, întrucât, nu au formulat cereri/plângeri;
- majoritatea persoanelor private de libertate au declarat că nu au fost sancționate disciplinar în ultimele două luni. Cele câteva persoane care au fost sancționate, au precizat că, fie au putut contesta sancțiunea disciplinară primită, fie au ales să nu o conteste;
- **cei mai mulți dintre deținuți au apreciat că personalul de pază ar putea să facă mai mult pentru a le asigura o stare de siguranță mai bună**, însă, nu au detaliat în ce mod. Câțiva dintre deținuți au precizat, însă, că ”mai multă *protecție* pentru persoanele private de libertate care sunt agresate (verbal sau fizic) de alte persoane private de libertate” ar asigura o stare de siguranță mai bună. Alți deținuți au menționat că ”personalul de pază dorește și provoacă evenimente pentru a avea activitate” și că ”mai multă bunăvoință” din partea acestuia ar asigura o stare de siguranță mai bună;
- niciun respondent nu a intrat în refuz de hrană în ultimele două luni, anterioare vizitei.

Chestionarele au fost aplicate unui număr de 50 persoane private de libertate care executau pedeapsa în regimuri de executare diferite – arest preventiv, închis, maximă siguranță, aflate în categoria de vârstă peste 21 ani, inclusiv infirmerie și persoane peste 65 de ani.

Din analizarea răspunsurilor oferite de persoanele private de libertate în aceste chestionare, a rezultat că **aproximativ 10% dintre respondenții deținuți au fost nemulțumiți** (fie pentru că nu au fost informați despre reguli și regulamente la intrarea în penitenciar, fie pentru că nu au fost informați despre regulile și procedurile speciale pentru prevenirea și combaterea pandemiei, fie și-au exprimat neîncrederea în personalul și conducerea unității penitenciare în rezolvarea problemelor acestora, motivând că ”nu se rezolvă nimic” sau că ”se mușamalizează tot”).

Totodată, în vederea asigurării transparenței și pentru a nu exista suspiciuni, se cuvine a sublinia că membrii echipei de vizită au participat la vizualizarea imaginilor din Centrul de supraveghere electronică și monitorizare video din cadrul unității penitenciare vizitate, în intervalul orar 12:00-13:00, respectiv, 13:15-13:45, constatând că, în acest interval de timp, personalul cu atribuții de supraveghere a distribuit și, ulterior, a retras chestionarele puse la dispoziția persoanelor private de libertate, aflate în secțiile de deținere în care acestea erau cazate. În acest sens s-a încheiat un proces-verbal la sediul Penitenciarului Mărgineni, înregistrat sub nr. Y 44501/PMDB/04.06.2020.

Aspecte rezultate din întrevederile avute de echipa de vizită cu persoanele private de libertate

Urmare a discuțiilor (din cadrul interviurilor) purtate de către membrii echipei de vizită cu persoanele private de libertate care au fost de acord să participe la interviuri, efectuate la sectorul de vizită, cu dispozitiv de separare, cu respectarea confidențialității și a măsurilor de siguranță și a celor sanitare, au fost reținute următoarele aspecte:

- la intrarea în penitenciar, persoanele private de libertate au fost informate despre regulile și procedurile interne, cât și despre regulile și procedurile speciale pentru prevenirea și combaterea epidemiei (COVID-19);

- deținuții intervievați au afirmat că li s-au respectat drepturile fundamentale de la încarcerare și până la momentul efectuării vizitei;
- persoanele private de libertate intervievate au considerat că au fost luate măsuri de protecție sanitară corespunzătoare și au declarat că li s-a asigurat baza tehnico-materială, instructajul și condițiile de securitate a muncii, cât și materialele igienico-sanitare;
- de asemenea, acestea au precizat că relațiile cu personalul penitenciarului erau bune, menționând că, din câte cunoșteau, nu au existat cazuri de sesizări sau reclamații împotriva acestuia și nu au fost întâlnite cazuri de agresiune fizică între deținuți sau între personal și deținuți;
- cererile pe care le-au formulat (cu privire la prestare de muncă, îmbrăcăminte, vizite, pachet, cursuri, nr. de telefon, audiență la conducerea unității penitenciare) au fost soluționate în timp util (favorabil/nefavorabil);
- nu au recurs la forma de protest a refuzului de hrană;
- erau mulțumiți de calitatea și cantitatea hranei, de curățenie, de posibilitatea de a primi vizite, pachete etc.;
- nu aveau cunoștință despre faptul că în penitenciar ar exista cazuri de persoane infectate cu virusul COVID-19;
- persoanele private de libertate au declarat că au beneficiat de asistență medicală, socială și psihologică când au solicitat acest lucru.

Având în vedere aspectele, mai sus expuse, reținute de membrii MNP în cadrul interviurilor realizate, coroborate cu rezultatul obținut prin completarea chestionarelor de către persoanele private de libertate, precum și cu documentele puse la dispoziție de către conducerea unității, se desprinde **concluzia** că, în general, **au fost luate măsuri de protecție sanitară pentru persoanele private de libertate pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei COVID-19 de către conducerea Penitenciarului Mărgineni, că drepturile persoanelor private de libertate erau respectate și că nu au existat cazuri de rele tratamente aplicate persoanelor private de libertate de către personalul unității penitenciare vizitate.**

ASISTENȚA SOCIALĂ

La data vizitei, membrii MNP au reținut, din documentele analizate, că în Serviciul asistență psihosocială al unității penitenciare era o **deficiența de personal de specialiști psihologi, din numărul total de 5 posturi aprobate, erau ocupate numai 2.**

Cu privire la asistenții sociali angajați în Serviciul de asistență psihosocială, gradul de încadrare era de 100%, fiind angajați un număr de 4 ofițeri. Asistenții sociali angajați dețineau avizul de exercitare a profesiei, fiind înscrși în Registrul Național al Asistenților Sociali din România și dețineau treapta de competență corespunzătoare activităților pe care le desfășurau.

Activitatea asistenților sociali era structurată pe trei componente: consiliere socială, convorbiri individuale și implementarea programelor structurate sau semi-structurate.

De asemenea, persoana privată de libertate apela la asistentul social în vederea menținerii relației cu familia, cu privire la identificarea și susținerea mediului de suport pentru integrare socială, cât și pentru identificarea dificultăților financiare post liberare.

Demersurile de asistență socială au avut în vedere identificarea nevoilor, a riscurilor de a dezvolta comportamente dezadaptative, precum și particularizarea intervențiilor în funcție de specificul fiecărei categorii de persoane private de libertate.

Activitățile de asistență socială vizau: evaluarea, consilierea, medierea socială, precum și alte activități desfășurate în baza proiectului de activitate, fiind organizate pe trei componente: consiliere socială, convorbiri individuale, implementarea Programelor structurate sau semi-structurate.

De asemenea, asistenții sociali acordau sprijin calificat persoanelor private de libertate în vederea ameliorării sau soluționării problemelor sociale cu care se confruntau, cât și în vederea pregătirii acestora pentru reintegrarea în familie și comunitate după liberarea din penitenciar. În

cadrul convorbirilor individuale deținuții formulau solicitări cu privire la: solicitarea unor duplicate a documentelor de naștere de la autoritatea publică locală care a înregistrat nașterea, demersuri privind obținerea pensiei sau încadrarea în grad de handicap; transferuri ale pensiei; solicitări către unități școlare în vederea eliberării adeverinței privind situația școlară, document necesar în vederea completării dosarului de pensie; revizuirea situației medicale în vederea menținerii încadrării în grad de handicap/pensie de invaliditate; menținerea legăturii cu familia; solicitări către autoritățile publice locale privind obținerea unor informații cu privire la situația copilului și demersuri în vederea reluării legăturii cu acesta; includerea în programe sau activități; audiențe pentru diverse probleme sau către alți specialiști; solicitări de obținere a unor adeverințe de venit/certificate de bunuri impozabile necesare pentru a demonstra îndeplinirea obligațiilor privind condițiile eliberării condiționate etc.

Referitor la medierea socială, asistenții sociali efectuau demersuri în raport cu instituțiile publice, organizațiile neguvernamentale și mediul de suport al persoanelor private de libertate, formulând adrese scrise către autorități sau telefonic, în cazuri temeinic justificate, când situația impunea intervenție imediată.

Așa cum s-a menționat anterior, în partea introductivă a concluziilor MNP, reiterăm faptul că, începând cu data de 06.04.2020, unitatea penitenciară vizitată custodia **persoane** private de libertate **vulnerabile** din punct de vedere medico-social (HIV-SIDA). Legat de acest aspect se cuvine a fi evidențiate următoarele:

* în conformitate cu prevederile Legii nr. 584/2002 privind măsurile de prevenire a răspândirii maladiei SIDA în România și de protecție a persoanelor infectate cu HIV sau bolnave de SIDA, aceste persoane beneficiază de indemnizații lunare de hrană, stabilirea modalității de acordare a acestora fiind prevăzută în Ordinul ministrului muncii, solidarității sociale și familiei nr. 223/2006 pentru aprobarea Metodologiei de acordare a indemnizației lunare de hrană convenite adulților și copiilor infectați cu HIV sau bolnavi de SIDA și de control al utilizării de către cei în drept a acesteia;

* în Metodologia antecitată, aprobată prin Ordinul nr. 223/2006, nu sunt prevăzute însă dispoziții cu privire la situația transferului unei persoane de la o adresă la alta, obligația beneficiarului fiind doar aceea de a anunța în 5 zile orice modificare intervenită în situația care a stat la baza acordării dreptului la indemnizație.

Deși autoritatea penitenciară în care s-au aflat persoanele private de libertate a anunțat modificarea intervenită cu privire la noua adresă, Metodologia citată anterior nu prevede transferul automat al dreptului la noua adresă, fiind solicitate din nou documentele necesare stabilirii dreptului, la noua adresă. Redeschiderea dreptului la indemnizație se face potrivit art.5 din actul normativ menționat, care prevede că „indemnizația lunară de hrană se stabilește cu luna următoare înregistrării cererii”, astfel că, se realizează un decalaj de plată;

* prin urmare, este necesar ca directorul Penitenciarului Mărgineni să informeze Administrația Națională a Penitenciarelor cu privire la acest aspect, astfel încât să fie informat Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ca organ emitent, să completeze/să modifice Metodologia de acordare a indemnizației lunare de hrană convenite adulților și copiilor infectați cu HIV sau bolnavi de SIDA și de control al utilizării de către cei în drept a acesteia, aprobată prin Ordinul nr. 223/2006, cu dispoziția de menținerea în plată a beneficiarului dreptului de indemnizație și plata acestui drept în cel mai scurt timp.

În contextul generat de pandemia COVID-19 a fost necesară reorganizarea activităților, astfel că s-a dispus ca toate activitățile ce presupuneau gruparea mai multor camere de deținere să fie suspendate, sens în care s-a reorganizat activitatea de la baza sportivă (s-a redus la o oră, o dată pe săptămână) și activitatea la curțile de plimbare (s-a redus la o oră zilnic, indiferent de regimul de executare, cu excepția secției E4, infrastructura curților de plimbare permițând planificarea a câte două ore). Începând cu data de 20 mai 2020 activitățile au fost replanificate, timpul petrecut în aer liber crescând de la o oră la două ore zilnic (pentru activitatea de plimbare) și săptămânal (activități recreativ sportive).

În ceea ce privește acordarea unor *drepturi, pe perioada stării de urgență* dreptul de a primi vizite, dreptul la vizită intimă, dreptul de a primi bunuri prin sectorul de vizită și recompensele constând în permisiunea de ieșire din penitenciar au fost *suspendate*. De asemenea, a crescut numărul și durata convorbirilor telefonice (pentru deținuții clasificați în regimul de maximă siguranță de la 3 apeluri zilnice la 5 apeluri zilnice cu durata maximă cumulată de 45 minute/zi – de la 30 minute anterior, respectiv 75 minute – de la 60 anterior, pentru cei clasați în regim închis, deschis și arestații preventiv). *Dreptul la convorbiri on-line s-a acordat indiferent de situația disciplinară și periodicitatea vizitelor acordate anterior și a fost suplimentat prin raportare la numărul de vizite la care au dreptul conform regimului de executare, respectiv 7 convorbiri on-line pentru deținuții clasificați în regim de maximă siguranță, 9 pentru deținuții clasificați în regim închis și arestații preventiv, respectiv 10 pentru deținuții clasificați în regim deschis.* Procedura de acordare a convorbirilor on-line (solicitarea, programarea, aprobarea, nominalizarea aparținătorilor cu care dorește să-și exercite dreptul la convorbiri on-line) era similară celei de acordare a dreptului la vizită, conform regimului de executare. Cu ocazia solicitării de programare, li se solicita aparținătorilor datele prin care puteau fi contactați în vederea conexiunii prin Skype (număr de telefon, ID/nume Skype).

*** Ca **exemplu de bune practici**, echipa MNP a reținut că și *după încetarea stării de urgență s-au menținut condițiile de acordare a dreptului la convorbire on-line în limita maximă prevăzută de lege.*

Pe perioada stării de urgență activitatea de acordare a dreptului la convorbiri on-line s-a organizat în 8 serii a câte 8 persoane, cu mențiunea că spațiul destinat convorbirilor on-line era dezinfectat și igienizat după fiecare convorbire. După încetarea stării de urgență s-au organizat serii alternative de acordare a dreptului la vizită și convorbiri on-line, fiind asigurate 3 serii de vizită a câte 5 persoane private de libertate și 5 serii a câte 7 persoane pentru acordarea dreptului la convorbiri on-line.

De asemenea, atât A.N.P., cât și administrația penitenciarului vizitat au întreprins măsuri pentru reducerea tarifelor practicate la convorbirile telefonice, dar și a prețurilor practicate la punctul comercial.

Astfel, la solicitarea A.N.P., *furnizorul de telefonie a plafonat tarifele naționale*, începând din data de 20.03.2020, către destinații fixe în România, dar și către destinații mobile, pe perioada stării de urgență, măsură aplicabilă în toate unitățile penitenciare în care funcționează sistemul de telefonie PAYTEL, în baza contractelor existente.

Unitatea penitenciară vizitată a solicitat, de asemenea, *flexibilizarea prețurilor produselor din magazinul aflat în incinta Penitenciarului Mărgineni*, astfel că, începând cu data de 17 martie 2020, societatea comercială a redus prețurile produselor cu 8-10%, magazinul fiind aprovizionat în conformitate cu situația existentă.

În ceea ce privește situația drepturilor acordate în cursul lunii martie 2020, numărul persoanelor private de libertate cărora le-a fost acordat dreptul la apeluri telefonice a fost de 463, fiind înregistrate 18.216 apeluri telefonice, iar în luna aprilie numărul apelurilor telefonice a crescut până la 35.490 pentru un număr de 537 persoane private de libertate. Totodată, a crescut și numărul convorbirilor on-line în această perioadă, în cursul lunii martie numărul acestora fiind de 623, iar în luna aprilie numărul acestora depășind dublul celor înregistrate în luna martie (1667).

Dintr-o situație comparativă a anilor 2019-2020 pentru aceeași perioadă, 17.03 - 02.06, rezulta că Penitenciarul Mărgineni a acordat persoanelor private de libertate, drepturi precum convorbiri on-line de aproape trei ori mai mult în perioada menționată a anului 2020 (3877 convorbiri on-line), acces la comunicări telefonice cu peste 30% mai mult, în timp ce numărul scrisorilor trimise a rămas constant, la un număr de persoane private de libertate aproape similar (624 deținuți în perioada de referință a anului 2019 și 640 deținuți în perioada de referință a anului 2020). Din analizarea aspectelor menționate mai sus rezultă că **atât A.N.P., cât și reprezentanții**

Penitenciarului Mărgineni s-au implicat activ în menținerea relației cu familia și mediul de suport în perioada în care au fost interzise vizitele.

Recunoscut fiind faptul că este important ca deținuții să cunoască situațiile de risc la care se pot expune, simptomele îmbolnăvirii, să înțeleagă necesitatea interzicerii/limitării anumitor activități atât în interiorul, cât și în exteriorul locului de deținere, precum și importanța aplicării și respectării unor măsuri stricte de igienă individuală și colectivă, personalul Serviciului Educație, din cadrul penitenciarului s-a implicat în perioada 13-18.03.2020, într-o Campanie de informare și conștientizare privind prevenirea răspândirii virusului SARS-CoV-2 (aspect menționat și la începutul prezentului raport). În cadrul acestei activități s-a urmărit și identificarea stării de spirit din rândul persoanelor custodiate, prin derularea unor activități cu caracter de grup, dar și individual, urmărindu-se menținerea unui climat detensionat în mediul penitenciar.

În cadrul proiectului au fost expuse afișe de informare, atât în spațiile în care au loc activitățile de reintegrare socială, cât și în cadrul secțiilor de deținere, în locuri vizibile și accesibile deținuților. De asemenea, au fost realizate și transmise informări cu privire la SARS-CoV-2, prin circuitul propriu de radio, informațiile fiind difuzate zilnic, din oră în oră.

Tot în această perioadă, la nivelul fiecărei camere de deținere s-au organizat întâlniri de informare pe tema SARS-CoV-2, ocazie cu care au fost distribuite către toate persoanele participante materiale de informare sub formă de flyer, numărul deținuților care au participat la aceste activități fiind de 535.

În registrul specialistului, cele mai multe consemnări fac referire la solicitările persoanelor private de libertate de a participa la activități, programe și cursuri școlare, cât și reluarea acestora, având în vedere că pe perioada stării de urgență au fost suspendate.

Din examinarea chestionarelor (capitolul "Asistență socială") aplicate persoanelor private de libertate a rezultat faptul că majoritatea au apelat la serviciile unui asistent social și că au fost mulțumiți de serviciile acestora. Totodată, toate persoanele care au completat chestionarul au declarat că le-a fost asigurată păstrarea legăturii cu familia și lumea exterioară prin acces la telefon, și comunicare on-line, fiind suplimentat numărul și durata acestora, precum și faptul că au înțeles situația în care s-a decis suspendarea cursurilor și reducerea timpului de ieșire în aer liber și că își doresc reluarea activităților, inclusiv scoaterea la biserică.

Chestionarele au fost aplicate unui număr de 50 persoane private de libertate care executau pedeapsa în diferite regimuri de executare: arest preventiv, închis, maximă siguranță, aflate în categoria de vârstă peste 21 ani, inclusiv infirmerie și persoane peste 65 de ani, aflați în penitenciar de 2 luni - 4 ani.

ASISTENȚA MEDICALĂ

Asistența medicală la nivelul penitenciarului era asigurată de 1 medic șef (medic primar medicină de familie), 1 medic primar medicină de familie, 1 medic de medicina muncii, 9 asistenți medicină generală, dintre care 6 personal angajat al penitenciarului și 3 încadrați cu contract de prestări servicii, 1 asistent medical pr. I stomatologie, 1 asistent medical pr. I farmacie, 1 tehnician dentar.

Din documentele puse la dispoziție de administrația penitenciarului, dar și din discuțiile cu personalul, precum și din chestionarele completate de persoanele private de libertate a reieșit că la momentul vizitei exista un **deficit de personal medical** cu impact negativ asupra activității compartimentului medical, **cel mai afectat fiind sectorul de medicină dentară.**

Referitor la acest aspect, conducerea și personalul medical din cadrul unității vizitate au menționat, în cadrul discuțiilor purtate, că asigurarea asistenței medicale dentare nu mai era posibilă la nivelul unității penitenciare, întrucât, pe perioada stării de urgență au fost închise cabinetele de stomatologie, iar stomatologul din unitate a fost transferat, precizând că au putut fi asigurate doar urgențele, prin rețeaua sanitară publică.

Analizarea chestionarelor completate de persoanele private de libertate a relevat că unii deținuți consideră că personalul medical ar putea face mai mult pentru a le îmbunătăți starea de

sănătate fizică și psihică, iar alte persoane private de libertate au apreciat că personalul medical ar putea dialoga mai mult cu acestea și ar putea arăta mai mult interes.

Evaluarea persoanelor private de libertate nou intrate. Persoanele private de libertate nou intrate, condamnate, erau cazate separat, până la evaluarea pneumologică în Policlinica TBC Târgoviște și confirmarea absenței unei infecții TBC pleuro-pulmonare. La data efectuării vizitei, în contextul pandemiei de COVID-19, atât persoanele nou intrate, cât și persoanele consultate în unități medicale din afara penitenciarului erau cazate timp de 14 zile separat, la intrarea/ revenirea în penitenciar.

Aspecte deosebite cu privire la pandemia de COVID-19. Nu au fost înregistrate cazuri suspecte COVID-19 în rândul personalului. Dintre angajații penitenciarului 6 persoane au fost în autoizolare la domiciliu în urma revenirii în țară din zone aflate în carantină sau fiind contacti direcți ai unor persoane confirmate cu infecție SARS-CoV-2.

În ceea ce privește deținuții, au existat 2 cazuri de persoane nou intrate, care la triajul epidemiologic au avut temperatură peste 37,3 grade C, acestea fiind transferate și internate la Penitenciarul-Spital București-Jilava, unde, însă, nu s-a confirmat infecția cu SARS-CoV-2.

Registrul de leziuni traumatice și de autoagresiune. Din verificarea consemnărilor înregistrate în perioada 02.03.2020 până la data vizitei a reieșit că nu toate persoanele care au fost victime ale agresiunii altor persoane au fost informate cu privire la posibilitatea efectuării unei expertize medico-legale. Totodată, au fost reținute și aspecte privind **nerespectarea ordinii cronologice a însemnărilor, absența datei calendaristice în cazul unor însemnări, lipsa semnăturii cadrului medical care a constatat leziunea în cazul mai multor însemnări.**

Registrul de consultații și tratament. După analizarea acestui registru s-a reținut, în majoritatea cazurilor, **absența semnăturii persoanei private de libertate** căreia i se administra tratamentul. Acest aspect se coroborează și cu răspunsurile persoanelor private de libertate la chestionare, care au evidențiat că acestora nu le erau oferite suficiente informații cu privire la tratamentul medicamentos administrat și la potențialele efecte adverse ale acestuia. De asemenea, **nu se regăseau semnătura și parafa medicului prescriptor** în dreptul unor consemnări din Registrul de consultații și tratament.

Foile de observație medicală. În privința foilor de observație, verificate pe criterii precum prezența unei boli psihice, persoane sub 21 de ani, persoane peste 65 de ani, persoane cu boli cronice, persoane nou intrate, etc., s-a reținut menționarea prezenței/ absenței mărcilor traumatice la intrarea în penitenciar în toate cazurile. De asemenea, s-a constatat că toate tratamentele administrate erau specificate complet și corect în foaia de observație, având semnătura și parafa medicului prescriptor. Consulturile efectuate în unități de specialitate din afara sistemului penitenciar erau notate în foile de observație, precum și tratamentul prescris, dar și copii ale rețetelor emise cu ocazia acestor consulturi. Persoanele suferind de afecțiuni cronice aveau atașate în foaia de observație documente care atestau reevaluarea periodică de către un medic specialist.

Patologia acută și cronică a persoanelor private de libertate. Consulturile interdisciplinare. Servicii medicale și conexe. În evidențele cabinetului medical figurau 15 persoane cu dizabilități, 152 de persoane care urmau un tratament psihiatric și 94 de persoane foste consumatoare de droguri.

Pentru evaluarea și reevaluarea de specialitate a patologiilor, altele decât bolile psihice și infecția cu HIV, ce nu reprezentau urgențe medicale, persoanele private de libertate erau consultate în Ambulatoriul de Specialitate al Spitalului Județean de Urgență Târgoviște, în Ambulatoriul de Specialitate Moreni pentru persoanele care necesită pază specială și la Penitenciarul-Spital Mioveni. Pentru reevaluarea periodică a tratamentului și a evoluției bolii persoanelor infectate cu HIV, acestea erau programate la Penitenciarul-Spital București-Jilava. În cazul bolilor psihice,

urgențele erau trimise Spitalului Penitenciar Jilava în vederea internării, iar afecțiunile psihice cronice, vechi, erau direcționate pentru internare către Penitenciarul-Spital Mioveni.

Urgențele medicale erau preluate de Serviciul de Urgență 112, la solicitarea personalului medical din penitenciar sau erau trimise la U.P.U. a Spitalului Județean Târgoviște.

La data vizitei, în infirmeria cu 10 paturi destinate persoanelor care suferă de afecțiuni cronice, erau ocupate 9 paturi din cele 10, persoanele în cauză având patologii somatice complexe, precum diabet zaharat tip II cu complicații, concomitent cu boală Parkinson și hiperplazia prostatei, infarct cerebral frontal drept și talamic stâng în observație cu hemipareză stângă flască și atrofie cerebrală cortico-subcorticală, dar și hipertensiune arterială, leucemie limfoidă cronică și BPOC și HTA esențială la o persoană obeză, precum și tulburări psihice ale personalității sau afectivității.

Așa cum s-a menționat anterior, în prezentul raport, se cuvine a reitera că, începând cu data de 06.04.2020, Penitenciarul Mărgineni custodiază și persoane private de libertate vulnerabile din punct de vedere medico-social (HIV/SIDA), urmare a deciziei nr. 360/2020 de profilare a penitenciarelor, emisă de directorul general al A.N.P. (la data vizitei erau 55 de persoane).

Refuzul de hrană. În cursul anului 2020, conform înregistrărilor din registrul destinat monitorizării persoanelor aflate în refuz de hrană, 7 persoane s-au aflat în refuz de hrană, unele dintre acestea de mai multe ori. În urma examinării acestui registru a fost **dificil de distins data și ora ieșirii din această formă de protest** în unele cazuri. Nu s-a constatat prezența vreunui caz cu complicații medicale majore. În mai multe cazuri persoanele private de libertate au refuzat să semneze în registru.

Decese. În anul 2020 nu au fost înregistrate decese în cadrul Penitenciarului Mărgineni.

Izolarea. În perioada 01.03.2020 - 31.05.2020 doar 2 persoane private de libertate au fost sancționate disciplinar cu izolarea, fiecare pentru o perioadă de 5 zile, una dintre persoane fiind sancționată pentru distrugere bunuri, iar cealaltă persoană fiind sancționată de 2 ori cu izolarea, prima dată pentru tentativă heteroagresivă îndreptată spre 2 deținuți, iar a doua oară pentru că a încercat să arunce cu cafea fierbinte pe 2 deținuți.

Alimentația asigurată persoanelor private de libertate. Din documentele puse la dispoziție cu privire la conținutul caloric și calitativ al meniului zilnic pentru fiecare deținut, din perioada 01-10 iunie 2020, se poate aprecia că hrana era adecvată din punct de vedere nutrițional și suficientă cantitativ, conform minimului caloric așigurat. Meniul era diferențiat în funcție de vârstă (minori și tineri, adulți), munca prestată (ușoară, grea), religie, stare de sănătate (bolnavi, persoane cu diabet zaharat, bolnavi distrofici, bolnavi de TBC/HIV/SIDA) și preferință personală (vegetarieni). Totodată în contextul îngădirii exercitării unor drepturi și libertăți fundamentale, ca urmare a instituirii stării de urgență pe teritoriul României, începând cu data de 16.03.2020, conducerea penitenciarului a fost informată de către conducerea Administrației Naționale a Penitenciarelor că au fost înaintate 2 proiecte de acte normative ale ministrului justiției care vizau modificarea valorii financiare a alimentelor în scopul acordării unui supliment cu ocazia sărbătorilor pascale 2020 și actualizării valorilor financiare a normelor de hrană pentru persoanele private de libertate.

Însă, referitor la acest aspect, din analizarea chestionarelor completate de persoanele private de libertate a reieșit că **cele mai multe dintre acestea erau nemulțumite de cantitatea și/sau calitatea hranei**. De remarcat este faptul că, în cadrul interviurilor, persoanele intervievate au declarat că sunt mulțumite de cantitatea și calitatea hranei.

Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/199 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată,
Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

conducerii Penitenciarului Mărgineni

să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Urgentarea demersurilor în vederea ocupării posturilor vacante de medic, îndeosebi pentru specializarea medicină dentară, fără a neglija necesitatea unui medic psihiatru, dar și a completării normelor de medicină de familie, având în vedere că la data vizitei din cele 7 posturi prevăzute pentru medici, 4 posturi de medici erau vacante, respectiv: 1 post pentru medic primar dentist, 2 posturi pentru medic primar medicina de familie, 1 post pentru medic primar psihiatrie;

2. Urgentarea demersurilor în vederea ocupării posturilor vacante de psiholog, având în vedere că pentru o eficiență sporită a activității compartimentului de psihologie, dar și pentru obținerea unui beneficiu real în rândul persoanelor private de libertate se recomandă angajarea minimă a câte unui psiholog la fiecare 100 de persoane private de libertate, iar la momentul vizitei din cele 5 posturi prevăzute pentru psihologi, 3 posturi erau vacante;

3. Efectuarea demersurilor în vederea ocupării tuturor posturilor vacante (108 vacante la data vizitei).

4. Informarea Administrației Naționale a Penitenciarelor cu privire la situațiile de transfer a plății unor drepturi destinate persoanelor în vederea formulării de către aceasta a demersurilor necesare către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ca organ emitent, să completeze/să modifice Metodologia de acordare a indemnizației lunare de hrană cuvenite adulților și copiilor infectați cu HIV sau bolnavi de SIDA și de control al utilizării de către cei în drept a acesteia, aprobată prin Ordinul nr. 223/2006, cu dispoziția de menținerea în plată a beneficiarului dreptului de indemnizație și plata acestui drept în cel mai scurt timp. În Metodologia citată anterior nu se prevede transferul automat al dreptului la noua adresă, fiind solicitate din nou documentele necesare stabilirii dreptului, la noua adresă. Redeschiderea dreptului la indemnizație se face potrivit art.5 din actul normativ menționat, care prevede că „*indemnizația lunară de hrană se stabilește cu luna următoare înregistrării cererii*”, astfel că, se realizează un decalaj de plată.

5. Instruirea personalului din penitenciar, îndeosebi a celui care intră în contact direct cu deținuții, privind instrumentele și standardele internaționale și naționale relevante în domeniul drepturilor omului, în special Convenția europeană a drepturilor omului, normele CPT (Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante) și aplicarea Regulilor penitenciare europene. Instruirea să cuprindă pe lângă teorie și competențe sociale și de comunicare, în special comunicarea interpersonală. CPT a evidențiat frecvent că relațiile constructive dintre deținuți și personal sunt deosebit de importante pentru reducerea tensiunii și, respectiv, a probabilității de violență într-o instituție.

6. Asigurarea unui număr suficient (suplimentar) de mănuși de protecție de unică folosință pentru personalul angajat al unității penitenciare, astfel încât să fie diminuat orice risc de îmbolnăvire și răspândire a infecției COVID-19.

7. Evaluarea riguroasă a comportamentului cadrelor medicale medii în raport cu persoanele private de libertate, precum și instruirea tuturor persoanelor angajate în sectorul medical pentru a putea răspunde adecvat nevoilor persoanelor private de libertate, categorie vulnerabilă atât prin statusul juridic, cât și prin prezența tulburărilor de personalitate la o parte importantă dintre acestea.

8. Consemnarea rubricilor din Registrul de consultații și tratament fără omisiuni și cu respectarea ordinii cronologice a însemnărilor, precum și informarea completă a persoanelor private de libertate cu privire la tratament și modul de administrare a tratamentului, dar și cu privire la potențialele efecte adverse ale tratamentului, aspect obiectivat prin prezența semnăturii persoanei private de libertate în registrul de consultații și tratament.

9. Informarea tuturor persoanelor private de libertate, victime ale agresiunii altor persoane pe durata detenției, cu privire la dreptul de a beneficia de o expertiză medico-legală, conform art. 162 alin. (2) din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal din 10.03.2016.

10. Consemnarea clară a datei calendaristice și a orei de intrare și ieșire din refuz de hrană în Registrul destinat monitorizării persoanelor aflate în refuz de hrană.

11. Evaluarea posibilității redistribuirii alimentelor astfel încât la masa de seară a persoanelor private de libertate să fie 2 feluri de mâncare, precum și posibilitatea servirii acestora la ora 19:00.

12. Conștientizarea persoanelor private de libertate cu privire la drepturile și obligațiile pe care le au, precum și confirmarea că acestea le-au înțeles.

București, iunie 2020